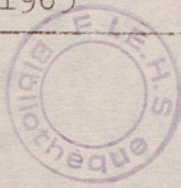

Maig 1963

Ap. Nal. # 14.81.

Bogotá. Colòmbia.

Catalans, ja ha arribat l'hora
de cridar agermanats :
Via fora, via fora
per les pàtries llibertats.

J. Collell.

Del diari "Novedades" de Mèdix, D.F. 20 de març 1963.

EL "PROBLEMA" DEL IDIOMA CATALAN EN LA ESPAÑA DE FRANCO.

Por José Antonio Novais.

Madrid. Mar. 15.-- Una de las ponencias estudiadas en el IX Congreso Nacional del Movimiento, ha versado sobre "el problema del separatismo y medios para combatirlo", donde se han estudiado en especial los "problemas" vasco y catalán. El resultado de los trabajos de esta ponencia no han sido llevados al pleno ni se han hecho públicos, bajo el pretexto de que era una simple ponencia de estudio; en realidad es que las conclusiones que sacaron los consejeros eran totalmente opuestas a la política que sigue el gobierno.

La conclusión general ha sido que "como antídoto al separatismo la mejor solución es fomentar la personalidad de las regiones dentro del amor firme a la patria común". El ex ministro de Industria, señor Carceller, consejero nacional, envió una carta al presidente de la ponencia en relación con el problema catalán, el señor Carceller es de Barcelona, donde decía "que el único problema catalán consiste en encontrar un gobierno que haga una política inteligente en Cataluña".

En realidad el triunfo del general Franco en 1939, representó para Cataluña no sólo una pérdida de su Estatuto sino también una persecución contra sus Instituciones. Al principio se prohibió incluso el uso del catalán, todos los periódicos en dicha lengua y todas las publicaciones. Hasta 1946 no empezaron a autorizarse el editar libros en catalán - hay media docena de excepciones en años anteriores que de hecho no cuentan, como la de las obras completar de Verdguer en 1943 - sin embargo, apenas se permitieron las traducciones y continuaron las prohibiciones, raras veces levantadas, de conferencias en catalán, y naturalmente de periódicos y revistas. Todo intento para obtener permiso para editar publicaciones en lengua catalana ha tropezado con un no rotundo o con el silencio administrativo.

Ultimamente ante los anuncios de "liberación" del nuevo gabinete se ha vuelto a pedir autorización, por el director de Destino, el grupo financiero del Correo Catalán y algún otro, para publicar revistas en catalán de tipo cultural y literario. También se ha intentado volver a publicar el periódico católico catalán "El Matí", suspendido por el gobierno republicano al principio de la guerra civil, pero todas las gestiones han sido vanas. Parece ser que el señor Fraga, ministro de Información, no tendría inconveniente en autorizarlo, pero el asunto "es tan grave que debe llevarse a Consejo de Ministros y allí encontrará, sin duda, barreras infranqueables" .

Desde el año 1920 a 1936 se editaron en catalán 1579 diarios y revistas; después de la guerra se ha intentado editar 11, de las cuales solo salen tres, y éstas porque son de organismo de la Iglesia, que emplean el catalán como medio de apostolado y sobre las cuales el Estado no tiene poder.

El catalán es un idioma hablado, con sus dialectos mallorquí y valenciano, por más de ocho millones de personas y la cultura catalana tiene una sólida tradición.

En realidad la persecución contra el catalán data del final de la guerra civil. El gobierno franquista, en plena guerra, desde Radio Burgos hacia una emisión diaria de una hora, en catalán. La primera propaganda que las tropas "nacionales" hicieron al conquistar Barcelona, venía desde Salamanca escrita en catalán. Pero el entonces gobernador militar, general Alvarez Arenas, la prohibió y el catalán desde el 19 de Enero de 1939, parece ser considerado como una lengua "maldita".

Como los catalanes que cuando solicitan el permiso para periódicos y revistas lo hacen en las mismas condiciones que los de lengua castellana, es decir sometiéndose al control de la censura y a que el director sea nombrado con el visto bueno del ministerio de Información, interpretan esta negativa como que el gobierno considera a Cataluña como una enemiga.

Hace poco el director de "El Español" -periódico del ministerio de Información - don Ignacio Agustí, escribía un artículo en el que decía que la oposición catalana utilizaba el idioma como arma política. Una viva reacción se produjo en Barcelona, el director es catalán, contra el señor Agustí. Este nos ha precisado que si es verdad que la oposición emplea el catalán como arma política, también es verdad que no es sólo la oposición la que hace política con la lengua catalana.

Todos los catalanes, incluidos los que son partidarios del régimen franquista, están de acuerdo en calificar de monstruosidad la prohibición de revistas en lengua catalana. Recientemente ha producido gran indignación en toda Cataluña que haya sido autorizada la publicación de un diario en inglés, Majorca Daily Bulletin, en Baleares. Irónicamente en una carta al director de Destino, un lector felicitaba a los ingleses por tener un periódico en lengua materna, a diferencia de otros pueblos que habitan en la península.

Un destacado elemento de la oposición catalana, me decía : "Nuestros no queremos ser españoles de tercera. De ahí nuestra doble oposición, primero como todos los liberales españoles antifranquistas, segundo por la persecución que se nos hace como catalanes".

Después de 27 años, cuando se va a levantar un castigo que pesa sobre todo un pueblo ? La lengua catalana, como todo idioma, está por encima de la política. Así lo reconocen los catalanes, franquistas o antifranquistas.

Pel "Decret de Nova Planta", 1716, Felip Vè. d'Espanya, actuant a Catalunya com en terra conquerida, va ordenar que :

"En todo lo demás que no está prevenido en los capítulos antecedentes de este decreto, mando se observen las constituciones que antes habia en Cataluña ; entendiéndose, que son de nuevo establecidas por este decreto, y que tienen la misma fuerza y vigor que la individual mandado en él".

Els homes que intervenen en la història a voltes s'expressen de manera semblant, tot i els segles que els separen. Felip Vè. deia "..... habiendo con la asistencia divina y justicia de mi causa pacificado enteramente mis armas el Principado de Cataluña, tocaba a mi soberanía establecer gobierno en él.... ". L'actual cap d'Estat espanyol, Francisco Franco, declarava en una anomenada llei, que realment era un simple decret, el següent:

"..... la entrada de nuestras gloriosas armas en territorio catalán plantea el problema, estrictamente administrativo, de deducir las consecuencias prácticas de aquella abrogación (la pretesa anul.lació de l'Estatut de Catalunya). Importa, por consiguiente, restablecer un régimen de derecho público, que, de acuerdo con el principio de unidad de la Patria, devuelva a aquellas provincias el honor de ser gobernadas en pie de igualdad con sus hermanas del resto de España". (5 d'abril de 1938).

Del fascicle : La "Compilación del Derecho Especial de Cataluña".

Edició del Patronat de Cultura "Terra Ferma", de Caracas. 1962.

Marc-Aureli Vila.

EL NEGOCI DE LA SEPARACIO. (Així ho diu un vell amic nostre).
(De la revista "Destino", # 1329, 26 gener 1963). per Jordi Petit Fontseré.

Distribució d'Ingressos i Despeses Pressupostàries a Catalunya :
Any 1960. (en milions de pessetes).

	<u>Ingressos</u>	<u>Despeses</u>
Barcelona	9.442,6	1.582,8
Girona	1.187,1	243,8
Lleida	367,0	216,0
Tarragona	554,7	231,3
Total Catalunya	11.551,4	2.273,9
Total de l'Estat espanyol	72.651,1	67.107,6

Immediatament salta a la vista l'enorme seperàvit del pressupost de l'Estat a Catalunya, és a dir, la diferència grandiosa entre els ingressos recaptats i el que hi esmerça. 9.227,5 milions de pessetes és el rèssec entre el que Catalunya hi contribueix i el que rep a través de la distribució del pressupost ofical espanyol.

segueix

Aquest fet encara es podria presentar d'una forma més clara, donant les xifres de recaptació i de despeses del Pressupost oficial espanyol a Catalunya, en percentatge dels totals espanyols.

Percentatge d'ingressos i despeses a Catalunya, respecte el total espanyol:

	<u>Ingressos</u>	<u>Despeses</u>
Barcelona	18,1	2,35
Girona	2,3	0,32
Lleida	0,7	0,36
Tarragona	1,1	0,34

Així tenim que, mentre Catalunya aporta el 22,2 % del total de recursos pressupostaris, en rep només el 3,3 %.

(Queda justificat el títol que hi posa l'amic ?).

"Embolica que fa fort".- De la "Hoja del Lunes" del 6 d'agost 1962.

" La nota simpática y llena de cordialidad al margen de lo municipal la ofreció el alcalde, cuando dió cuenta de la carta que le habia enviado don Miguel Primo de Rivera, relacionado con el cambio de nombre en la avenida que llevaba el de su padre, el ilustre general Miguel Primo de Rivera.

La historia sobre esto es la siguiente. El nombre de General Primo de Rivera, fue puesto a la avenida que va desde la Sagrada Familia hasta el Hospital de la Santa Cruz y San Pablo, antes del año 1931. Cuando vino la República, los ediles de aquel entonces estimaron que debia sustituirse el nombre del llorado patriota por el del autor del proyecto de la Sagrada Familia. Así se hizo hasta que, liberada nuestra ciudad el año 1939, la avenida volvió a ostentar la placa del General Primo de Rivera. Pero ahora son los familiares de aquel gobernante los que, con un gesto cordial y respetuoso con la figura de Gaudí, han rogado que la antigua avenida del General Primo de Rivera, sea, de nuevo, la de Gaudí.

En compensación a todo ello, el sábado fue presentada una moción, que fue aprobada por el Consejo en pleno, en virtud de la cual el nombre de don Miguel Primo de Rivera seguirá figurando en el nomenclator de las calles de Barcelona, aplicándolo a la que hasta ahora se ha denominado, Calle Ancha."

CONSISTORI dels Jocs Florals de la Llengua Catalana, que es celebraran a Montevideu, enguany :

Sra. Margarida Xirgu, Sr. Justino Zabala Muniz, Prof. Carlos Sábat Escasty, Dr. Francesc Bergós Ribalta, Prof. Blanca París, Prof. Avenir Rossell i Prof. Martí Sanés. -

A P L E C . - Tal com s'havia anunciat, es va celebrar el dia 28 del mes passat.

Sardanes, cançons, música catalana ! Si el temps ens hagués fet millor companyia, encara hauria estat més nombrosa la concurrència. Però tothom va quedar ben satisfet de la diada.

ESTAT I CIVILITZACIÓ DEL COMTAT DE BARCELONA

Legislació - La legislació de Catalunya en els primers temps de la reconquesta fou la visigoda (Forum Judicum), que s'havia anat conservant malgrat a totes les invasions i transformacions; però, havent entrat elements d'aquell temps, es féu necessària la correcció i amplificació de les primeres lleis, compilant en un llibre dels usos i pràctiques de dret que havien nascut amb les noves institucions. Per això el nou codi s'anomenà Usatges, això és, recull de costums legals. Els Usatges foren el primer codi que aparagué a Europa dins l'Edat Mitjana amb l'objecte de contenir el feudalisme i harmonitzar els drets dels senyors amb els drets dels vassalls, sentant el gran principi que l'administració de Justícia sols correspon al Príncep emparant i socorrent l'oprimit, i consignant la llibertat de locomoció i la sanció del negoci. Aquest codi fou proclamat a Barcelona (1071), i el continuaren els successors de Ramon Berenguer I. Fou immediatament aplicat al Comtat de Barcelona, i anà estenent-se progressivament per tot Catalunya, fins arribar a constituir les lleis fonamentals del Principat.

El Feudalisme - A Catalunya no existí el feudalisme amb els horrors d'altres països; ans fou una abdicació de part de la llibertat individual, a canvi de la conservació de l'existència per mitjà del treball assegurat. No pot negar-se, amb tot, que dintre el sistema de la jurisdicció feudal hi visqueren generacions esclaves, com els pagesos de remensa subjectes a les traves legals, dites mals usos per ésser més favorables al senyor que al vassall, però també hi floriren repúbliques lliures. Les cartes de població donades a algunes poblacions, especialment a les pertanyents als territoris novament conquistats, serviren en gran manera per a contrarestar la preponderància feudal.

Il·lustració - Els segles IX i X foren segles de guerra per a Catalunya, de manera que sols els qui s'acolliren a l'ombra dels claustres podien trobar el repós necessari per a dedicar-se a les lletres i a les ciències. Amb la pau començaren a florir les lletres, ajudant-hi també la purificació de la llengua catalana, que s'anà fixant a les darreries del segle XI, i la unió amb Provença. Això tingué lloc en el segle XII, caracteritzat pel gran desenrotllament que prengué la poesia dels trobadors.

Arquitectura - Amb la nova societat nasqué l'estil romànic o bizantí occidental. Aquest art nou s'enmotllà a l'estat social, polític i religiós de la nova era catalana, deixant un sens fi de monuments de demostren el segell amb què el nostre poble marca les coses en apropiar-se-les, puix que l'arquitectura romànica catalana té un caràcter distintiu que la diferencia ben bé de la dels altres pobles, i és: la severitat i la mesura.

Arts i indústria - Els monestirs i esglésies que s'anaven fundant determinaren un avenç intensíssim en totes les arts i indústries, puix que, un cop aixecat l'edifici, calia brodar els capitells, esculpir les imatges, pintar els retaules, i enriquir-la amb un sens fi d'obres de teixits, orfebreria, brodats, serralleria, etc., la riquesa i bon gust dels quals s'admira encara avui dia.

Agricultura, comerç i marina - Amb la irrupció dels àrabs les terres de conreu quedaren abandonades i ermes; però, un cop assegurada la reconquesta, reflorí l'agricultura gràcies als privilegis i franquesses concedits als qui anaven a conrear les terres preses als àrabs.

El comerç fou molt afavorit pels comtes amb la creació de fires i mercats en les poblacions més importants, i prengué una gran volada després del viatge de Ramon Berenguer II a Itàlia. Des d'aleshores es veu mercadejar els naturals d'aquelles terres a les nostres, i recíprocament.

Aquest comerç fou la causa que es desenrotllés la marina mercant al costat de la militar, ja bastant poderosa; com ho demostren les aliances amb els pisans i genovesos, i finalment el fet que nostre codi marítim fos adoptat després per les potències italianes que més es dedicaren a la navegació.

Catalans dignes d'esment - Bonfili, bisbe de Girona; Joan, monjo de Ripoll, qui compilà una col·lecció de canons decretats per ordre del comte Borrell; Oliva, bisbe de Vic; Bernat Tallaferro, Comte de Besalú; Athon, bisbe de Vic i mestre del cèlebre Gerbert (Silvestre II); Guifred, Comte de Cerdanya; Arnaulf, bisbe de Vic literat i coneixedor de la llengua i ciència dels àrabs; Ermengol, Comte d'Urgell; Sant Oleguer, arquebisbe de Tarragona; Abraham (Ben Samuel) jueu fill de Barcelona, autor de diferents llibres de medicina i filosofia.

LA CONFEDERACIÓ CATALANO-ARAGONESA DES D'ALFONS I A JAUME I

Comtes-Reis. Dinastia Catalana

Alfons I (II d'Aragó)	1162-1196	Jaume II	1291-1327
Pere I (II d'Aragó)	1196-1213	Alfons III (IV d'Aragó)	1327-1335
Jaume I	1213-1276	Pere II (IV d'Aragó)	1335-1387
Pere II (III d'Aragó)	1276-1285	Joan I	1387-1395
Alfons II (III d'Aragó)	1285-1291	Martí I	1395-1410

Resum d'aquesta època - Aquesta època de glòria per a Catalunya, es divideix en dos períodes. En el primer s'inagura la gloriosa sèrie dels famosíssims Comtes-Reis que figuren en la política d'Europa coma representants d'un Estat poderós, puix llur domini s'estenia per totes les terres compreses en la Mediterrània i l'Atlàntic. El segon període l'emplena la gegantina figura de Jaume el Conqueridor; en ell tenen lloc les grans conquestes que completen els dominis peninsulars de la Confederació catalano-aragonesa, es desenrotllen fets polítics, s'inicien relacions amb Sicília assenyalant el començ de la influència catalana en la Mediterrània, brillen les lletres i ciències, es consoliden els drets del poble, la classe mitjana puja a les regions oficials, i s'organitza el regne sobre fonaments estables. La nacionalitat catalana brilla amb tot esclat.

Alfons I, el Cast - Ramon Berenguer IV deixà el regne d'Aragó i el comtat de Barcelona a son fill Ramon, el qual prengué el nom d'Alfons i començà a governar els lo anys sota la direcció del seu cosí-germà Ramon Berenguer de Provença. A la mort d'aquest, heretà la Provença (1166), si bé hagué de disputar-la al Comte de Tolosa, qui la pretenia, i així tornà a reunir en la seva persona, com en temps de son avi Ramon Berenguer III, el Gran, els títols de Comte de Barcelona i Duc de Provença, a més del de Rei d'Aragó.